

Газет 2001-ййсан
ноябрдйлай акъатзава

РД - дин Докъузпара райондин общественно-политический газет.
Общественно-политическая газета Докузпаринского района РД.

Эренлардин СЕС

№4 (778) 25-Январь, арбе, 2017-йис. Почтамтлай зур ййсан кьймет - 226 манат

Райадминистрацияда

2017-ййсан 16-январдиз Докъузпара райондин муниципальный тешкилатдин заседанийрин залда райондин МО-дин кьил К.С.Абасова нубатдин совещание ачухна. Нубатдин совещаниедал райадминистрациядин кьилин заместителри, тешкилатрин ва идарайрин руководителри иштиракна. Совещаниедин кьвалах райондин кьил К.С. Абасов рахунилай башламишна. Нубатдин совещаниедал Кьиблепатак округдин векилвал гвай РД-дин Кьилин полпреддин заместитель Абидат Керимхановнадин иштиракна. Ам чи райондиз мугьман хьунин себеб, аялрин бахчайрин, ЦРБ-дин кьвалах ва татугайвилер ахтармишунин месэладихь галаз алакьалуди тир.

Ййкьан совещаниедал акъвазнавай месэлаяр алатай гьафтедин нубатдин совещаниедал кьарагьарнавай месэлаяр из талукь отчетрикай тир.

А месэлайрай жавабдар ксари: муниципальный тешкилатдин кьилин куьмекчи АМ. Алискерова (хуьрерин администрациярин кьилерихь галаз «видеосвязь» тешкилуни рекьай, налуькря гьахь-гьисабдикай, чилерин ва кьвалерин шагьадатнамаяр газурунин

кьвалахрикай), зам. С.В.Исмаиловади (ЦРБ-да, аялрин бахчайра, мектебра гузвай тьуьррин гьахь-гьисабдикай, райондин уьруьшда кардик квай зирзibil вегьидай (мусорная свалка) чкада санитариядин т^алабунри кьадай тегьерда кьайда хуьнин гьакьиндай авунвай кьвалахрикай), зам. С.Я. Гьажимурадова (хуьрерин администрациярин кьилерин кьвалахдин ерийрикай) отчетар авуна ва кеми-эксиквилер авачирди тестикьарна. Муниципальный тешкилатдин Кьил Керимхан Абасова эхирдай кьейдайвал, хуьрерин администрацияра, мектебра, ФАП-ра эгер агьалияр расалмиш жезвай татугайвилер,

наразивилер аваз хьайит^а, совещаниедал алай райондин идарайрин руководителривай ва райадминистрациядин кьилин заместителривай, вахтунда вичиз хабар гун т^алабна. Гьуьрметлу тир райондин агьалияр! Куьн хуьрерин администрацияра, мектебра, идарайра, тешкилатра расалмиш жезвай нагьакьанвилер аваз хьайит^а, чи редакциядиз кьулар ч^угуна, чарар рекье гун т^алабава. Чун куь кьуьллуьгда акъвазна, нагьакьанвилериз рехь тагун, чи кьилин везифайрикай сад я. Чна куь чарар вилив хуьзва!

Эдуард ГЬАЖИБЕКОВ

Тјебиатди инсаният хуызва

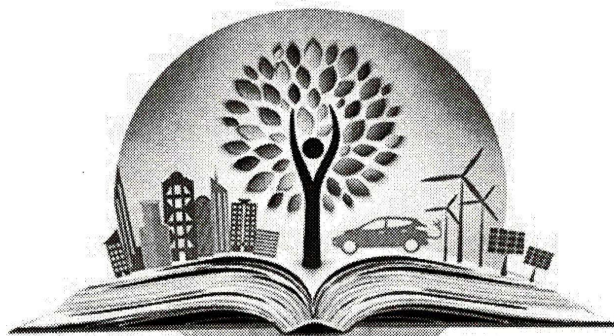
Уьлкведа цинин йис Экологиядин йис яз малумарнава. Га са вахтунда экологиядин ва кьетлендаказ хуызвай тјебиатдин мулкарин йис я лагъайтлани жада. И жигъетдай РФ-дин тјебиатдин министерствондин официальный сайтдани хабар ганва.

Гъеле 2016-йисан 5-январдиз РФ-дин Президент В.В.Путин 2017-йис уьлкведа экологиядин йис яз кыле тухунин гъакъиндай къарардал къул члугунай. Жемиятдин дикъет уьлкведин экология еримлу авунин, чан алай тјебиатдин жуьреба-жуьревал хуьнин ва экологиядин хатасузвал таъминарунин месэлайрал желбунин максаддалди кыле тухун кьетнава.

Уьлкведин гъар са пипл патал цинин йис, Экологиядин йис хъыз, малумарунихъ важиблу метлеб ава. Тјебиат хуьн, инсаниятдиз тјебиатдихъ галаз авай рафтарвилерин дережа лайихлу чкадал хуьн герек яз гъисабзава. Амма гъамиша икI жезвач. Инсанри чпин итижар патал чан алай тјебиатдиз еке инадар къазвай дубьшущар уьмуьрда тIмил жезвач.

Экологиядин йис таъсирлудаказ кыле тухун патал тешкиллувилин комитет туькьуьрун кьетнава. РФ-дин Правительствонди йисан вахтунда кыле тухудай асас тедбиррин план арадал гъанва ва ам тестикулярни авунва. Раижнавай делилрай аквазвайвал, виликамаз газурнавай пландик 168 серенжем акатзава. Регионрин гъукумрал экологиядин йисан сергъятра аваз чарасуз тир серенжемар кыле тухун ташурмишнава. Уьлкведа и йис кыле тухун асас кьве хилай тешкилдайвал я: санлай экология хуьнин ва еримлу авунин ва къадагъа алаз хуызвай кьурухрин чкаяр еримлу авунин.

Экология – чан алай

Экологиядин йис

организмайриз ва абурун къватлалриз садаз-садахъ галаз ва элкъвена кьунвай тјебиатдихъ галаз авай алакьалувилин гъакъиндай тир илим я.

Йис экологиядиз талуькьарунин себебрикай сад и рекъяй пешекарри авунвай гъакъикъи веревирдериь, ганвай къиметдихъ галазни алакьалу я. Къилди лагъайтIа, тјебиатда, гъавада йисалай-суз жезвай татугайвилер фикирдиз къачунва. Тестикъарнавайвал, эхиримжи вахтара накъварин гъалар пис жезва, яд къацIайди жезва, тамарин-тарарин къадар тIмил жезва ва икI мад. Ибурал гъеле куьтягъ хъанвач, чIуру месэлаяр мадни авайди къейдзава. Накъварин гъалар хъсандиз хуьнин, ятар михъунин ва винидихъ къейднавай муькуь месэлаяр гъялуниин жигъетдай йисан муддатда талукъ пешекарри къвалахар тухунин максад вилик эщигнава.

Чи гъевечи ватандани и йисан сергъятра аваз къуд пагахъай чун элкъуьрна кьунвай тјебиат хуьнин, иллаки тамар-багълар хуьнин серенжемар кыле тухун чарасуз месэлайрикай я.

Инал зи фикирдиз эхиримжи

йисара Самур тамухъ галаз алакьалу яз арадал атанвай вакъияярни атана. Малум тирвал, и тама авай чешмейрин яд Дербент шегъердиз тухунин къвалахар са шумуд йис инлай вилик башламни хъанай. Чкадин жематди Россиядин мулкъара авайни-авачир са надир там хуьн патал женг члугваз эгечIна.

Самурдин там – Россиядин мулкъара авай халисан къалин там. Им субтропикдин лиана тарарин кьурух, дегъ заманайра хъайи тамукай амай Россиядин эхиримжи там я. Ина виш йисара чпин арайра таб квай лиана тарцин танар къулайдаказ туькьвенвай мегъуьн, лацу къавахдин, гийин, макъун, гъверши, кIерец, ичин ва маса тарар экъечIзава. Ина каинатдалап тек-туьк дубьшущ жадай, надир, санай масаниз куьч жадай къушари, вагъши гъайванри уьмуьр тухузва. И муькьвара ана гъатта билбилжегъре рангунин фламингоярни малум хъанва. Къушарин бязи жуьреяр ава, абур тек и тамалай гъейри масанрай жагъидач. Самур тамалай гъейри, орехоносный лотос, крылоплодная лапина, хъипи штейнбергия,

нектароскодиум трехфутовой, зериф орхидея Чилин винел мад са чкадани экъечъзавач. Тек ина булдалди Каспийдин ценер ярги пахлаханар ава; мадни, и тама эсер ийидай пепе-мирг, ажайиб чепелукар-елкенар, къаги хъиши махаон валимондин полидарий, яру

медведица ва куъруь лувар квай боливария ава. И надир там вичиз яд гузвай чилин кланик квай чешмейрилай тамамдаказ аслу я. Гъавиляй инсанарни инин яд масаниз тухуниз акси экъечъзава.

Умудлу я, экологиядин йисан сергъятра аваз тлебиат, гъава хуьнин

и ва маса месэлаяр хъсан нетижайралди гъялда ва чун элкъурна къунвай тлебиатдин къамат авайдалай хъсан жада.

К. Къалажухви

27-январь Ленинград цун гьалкъадай акъудай Югъ я

Ягъунра рей тагай шегъер

Виридуьньяда машгъур шегъер – Ленинград (Санкт-Петербург), адал ацалтай къван синагъар, дявейрин имтигъанар вуча! Ам саки канвай рухъведикайни хкечъна, къвачел экъечъна. Ватандин Чехи дяведин йисара и шегъер 1941- йисан 8-сентябрдилай 1943-йисан 18-январдалди цун гьалкъада хъана. 872 юкъузни йифиз. Блокадада гъатай шегъерда инсанар бес къадардин недай хъвадай суьрсет, чимивал авачиз амукъна. Шегъердихъ галаз алакъа амайди са Ладождин вир тир. Анани гитлерчийрин дявединни гъуьлуьн флотилия кардик квай. Алукънавай къуьдни лап мишекъатди тир. Виш агъзурралди инсанри чанар гана. Шегъердалалай цун гьалкъа алудун патал 1944- йисан июндин – августдин варцара советрин къушунри авиациядин ва дяведин гимийрин къуш-къуват галаз Балтикадин флотда Выборгдин ва Свирдинни Петрозаводскдин операцияр кыле тухвана. 20- июндиз –Выборг ва 28- июндиз Петрозаводск шегъерар душмандикай азад хъуьна. Душмандивай 1944-йисан сентябрдиз Гогланд твар алай остров вахчуна. 1965- йисан майдиз Ленинград шегъердиз дяведа къалурай виКегъвилериз килигна, «Игит-шегъер» твар гана. Ленинградвийри вири руьгъдин къуватар кватна и баркаллу тарих авай шегъер хвена. «Уьмуьрдин рехъ» твар алай Ладождин вири агъзурралди инсанрин чанар къутармишдай мумкинвални гана. 1944- йисан 27- январдиз советрин

баркаллу къушунри душмандин гьалкъада хъайи шегъер хвена, блокада алудна. Гъалибвилдин бине эцигиз куьмек гайи, чи уьлкведин азадвал ва аслу туширвал хвейи къагъриманриз баркалла!

Къейд: Инсаниятдин тарихда къилдин шегъер цун къармахра гъатай виридалайни яргъал члугур дуьшуьш, ихътин гъайбатлу дуьшуьш мад хъанач. Блокада алудна хейлин йисар (73 йис) алатнаватлани, тарихчийри чпин вилик суал эцигъзава: ихътин азаблу синагъдиз рехъ таганайта, жадачирни?! Аквар гьалда, ваъ. Гитлера Ленинград вич паталди «куьк кIусунай» гъисабзавай, гъикI лагъайтIа, ина Балтикадин флот, Мурманск ва Архангельск шегъерриз гъахъдай рехъ авай. Фашистрин союзникривай иниз куьмек агакъариз жадай. Эгер Ленинград вахганайтIа, адан гел чилин винелай тергдай...

Советрин халкъдин гзаф миллиетрикай ибарат тир дуьствилдин хизандик кваз санал чи райондин къегъалринни Невадал алай шегъер хуьнин ягъунра иштиракна. Абурун жергейра аваз къурушвиар тир Мамедов Гъажиди, Исмаилов Къурбана, Аллагъвердиев Аразхана, Рашидов Къариба женгер члугуна. Ленинграддилай цун гьалкъа алуддай ягъунра вицидихъ къейднавай хуьрай тир Алхасов Нуьсрета, Гъажиев Сабира, Гъажиев Самедина, Каракуьредай тир Шихкеримов Джумарта ва масабуру чпин чанар къурбандна.

Шагъбала ШАГЪБАЛАЕВ

Женг са чкадал акъвазнавач

И йикъара «ЭС» газетдин корреспондент район администрацияда кардик квай халкъдин хатасузвили месэлайриз клинглавай Къазихан Зейнединович Мегъединовахъ галаз гуьруьшмиш хъана. Абурун арада киле феи суьгъбет, чна газет келзавайбурун фикирдиз гъизва.

- Къазихан Зейнединович, хатасузвал хуьнин рекъей куьне тухузвай кваллахдиквай вуч лугъуз жеза?

- Санлай къачурла, яшайишдинни экономикадин ва общественный-политикадин гъалар чи районда датана гуьзчивилик ква, ва ам секинди я. Къурхулвал арадал гъизвай делилар авач. 2016-йисан 31-декабрдин вахтунлай эгечна тахсиркарвилерай чпел шак гъизвай 14 инсан розыскда ава. Абурукай 5 дишегълир я. «Ахтынский» МО ОМВД-дин делилралди САР-дин территорияда чи агъалийрикай 11 кас ава.

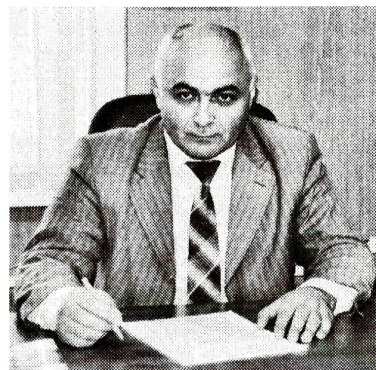
- Чи районда кардик хъайи МО ОМВД Ахнегъ райондин ОМВД-дихъ галаз сад хъувурдалай гуьгъуьниз куьн везифаяр тамамаруни рекъей гъихътин четинвилерал расалмиш жезва? Виликлай хъиз, жезвай ЧП-йрикай гъар йикъа абуру администрациядиз сводкаяр рекъе твазвани? Гъи рекъей жезвай тахсиркарвилергъаф я?

- Эх, лугъун хъи, четинвилер жезва. Руководство яргъа хъайи вахтунда оперативный кваллахар тамамвилелди гъализ жезвач. Райондин къене авайла, зенг авуна хтай чарчиз жаваб ганвач, жаваб це

лагъайла, ийизвай. Алатай йисуз рекъе тур гъич са чарчизни жаваб ганвач. И кардин пагахъай чна къве сеферда письменный къ а й д а д а руководителдизни кхъена, амма дегиш хъайи затI гъеле авач. Феи чарчиз неинки са абуру, вуж хъайитIани жаваб гуниз мажбур я! Тахсиркарвилерикай рахайтIа, гъафни-гъаф терроризмадин рекъей я. Гъелбетда, хъанвай чIуру кваллахар авач, амма алатай йисав гекъигайла 43 касдин чкадал, гила террористрин сиягъ 52 касдин къадарда гегъенш хъанва. 2016 лагъай йисан 13-январдиз чна акъудай №3 къарарда къейлнавайвал, чи районда датана кваллахзавай рабочий десте кардик ква. Адахъ галаз саналди рейсад яз, кваллахдин план туькIуьрнава ва винидихъ къалурнавай тахсиркарвилерин хиле аксина кваллах тухузва.

- Малум тирвал, куьне АТК-дин, яни терроризмдин ва экстремизмдин аксина серенжемар киле тухуз са шумуд йис хъанва. Тарихдиз хъеф 2016-йисуз куьне и рекъей гъихътин серенжемар киле тухвана ва алай 2017 лагъай йисуз гъихътин серенжемар киле тухун пландик ква?

- Мадни къейд авун лазим я хъи, районда чIуру рекъел экъечIнавай инсанар ислягъ терефдал хкун патал ва ислягъ уьмуьрдив ахгудун патал кьилди

комиссияни кардик ква. Алатай йисуз комиссиядин членар ихътин 4 арзадиз килигна. А материалар РД Правительстводиз (Р.Д. Джафароваз), «Ахтынский» МО ОМВД-диз, ва райондин прокуратурадиз рекъе туна. Абуру учетдай акъудуниз талукъбур тир. Амма къенепатан къулугъчийри чал чпи къабулай терефдин жавабар ахгакъар хъувунвач.

- Къевай райондин агъалийрихъ элкъвена АТК-дин истемешунриз талукъ яз мад вуч лугъуз жеза?

- Гаф атайла лугъун хъи, чаз чи хуьрерин муниципальный администрацийрин килерин куьмек лап тIимил я. Райондин агъалийри вирида сад хъана, чIуру крарик кьил куьтазвай чпин аялрин вилик пал кьун чарасуз я. Къачир крарик акатзай жегъиларни авазва.

Зарина МЕДЖИДОВА

Уважаемые потребители газа Докузпаринского района!

В связи с окончанием 2016 календарного года просим Вас срочно погасить образовавшуюся задолженность в прошлом году и произвести текущие платежи за газ. Отсутствие полной оплаты в течение 2 месяцев подряд является основанием для отключения от газовой сети. К абонентам, нарушившим платежную дисциплину, будут применены меры принудительного характера в виде отключения от системы газоснабжения и передачи материалов в суд!

Адрес: с. Усухчай, улица Ханбике Эмирсултановой, напротив здания Администрации.

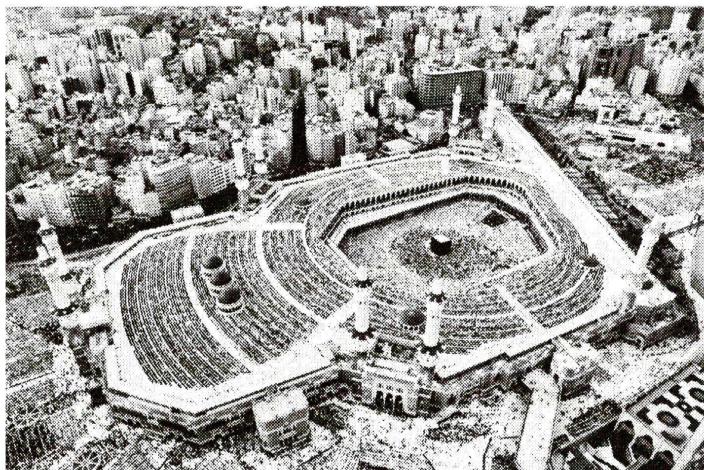
Виридалайни гуьрчегди, виридалайни чӀехиди...

Аль-Гъарам мискӀин – им вичин кӀенепатан гъаятда Исламдин кӀилин пак тир Кябе авай, дуьньяда виридалайни чӀехи ва асул мискӀин я. Ам Саудан Аравиядин Мекка шегьерда ава. Чилел Аллагъдиз ибадат авун патал ам, виридалайни кӀадим ва сифте эцигнавай мискӀин тир. А мискӀиндин комплексдик Кябе, Макъам аль-Ибрагъим ва Замзамдин булаха акатзава.

«Гъарам» лугъудай гафуниз араб чӀалал кӀве мана ава: «паклу» ва «къадагъа алай»; «Байт-Уллагъ» - «Аллагъдин КӀвал» лагъай чӀал я. Аль-Гъарам мискӀиндиз мусурман туширбуруз гъахъун къадагъа ала ва ам мусурманри кӀилдин пак тир шей хъиз гӀисаба къазва.

Къуръандихъ галаз асаслу яз, Адам пайгъамбарди (салам хъуй адал) ва адан юлдаш Гъавади чпи авур амалдин патахъай Аллагъдивай гӀил къачун тӀалабнай. ГӀил къачунин лишан яз, Аллагъди Адам аз (салам хъуй адал) аль-Гъажр аль-Асвад - цӀантрапӀ гудай лацу къван гана. Арафат дагъдин патав Алама (салам хъуй адал) ва Гъавади сифте пак чка – Кябе эцигна. Гуьгъуьнлай, гъадисдай малум хъайнвал, инсанрин гунагъар сеbeb яз къван чулава хъана. Амма Адама (салам хъуй адал) эцигнай аль-Байт аль-Гъарам Кябедин сад лагъай мискӀин – Чилел сад Аллагъдиз бахшнавай сифте мискӀин хъана.

Виридуьньядин яд аькьалтӀунин вахтунда Кябедин мискӀин лап писдаказ хасарат хъанвай ва Аллагъдин ихтиярдалди къван маса чкадиз тухванай. Пак тир Кябе Ибрагъим пайгъамбарди (салам хъуй адал) пийи хъува. Аллагъдиз ибадат авуниз Кябедал

эвер гун патал, Ибрагъим (салам хъуй адал) аламатдин жуьреда дагъларин тик гуьнейриз хкаж хъана ва ихътин гафар гъаз элкӀвена: *«Я, инсанар! Къез къадим мискӀинда ибадат авуниз фин буйругънава!»* И вахтунда вири патарихъай эверуниз жавабдин сесер ван хъана: *«Ви вилик ква, Халикъ, Ви вилик ква!»*.

Гъа икӀ гъар йисуз, пак тир зуль-гъижжа вацра, вири дуьнья тирвал виш агъзурралди мусурманар, Аллагъдин гъа и КӀвализ туькуьлмиш жезва. Абуру эхир авачир элкӀвезвай цӀиргӀина аваз Кябе элкӀуьрна къазва ва чпин хиве авай пак буржи кӀилиз акъудзавайдакай Халикъ хабардар ийиз тади къачузва: *«Лабайк-аллагъума лабайка»* (*«Ви вилик ква, Халикъ, Ви вилик ква!»*).

Кябе – им Исламдин кӀилин пак чка, «къибле» я. КӀпунин вахтунда вири дуьньядин мусурманри чпин чинар Кябедихъ элкӀуьрзава ва гъакӀ вири мискӀинрин мигърабар Кябедихъ элкӀвенва. Виш йисарин вахтунда тӀебиатди арадал гъайи балаяр сеbeb яз, Кябедин мискӀин ара атӀуз хасарат жезвай, амма гъар сеферда

арабри ам туькӀуьр хъийизвай. VII асирдин сифте кӀилера Кябеди гуьжлу цӀай къунвай, нетижада пак чка михъиз чӀур хъанвай. ГъакӀ ятӀани, инсанри Кябе генани туькӀуьр хъувунвай.

Амма мискӀин саналди туькӀуьр хъувур арабрин тайифайра, пак тир Чулава къван вичин чкадал эциг хъийидай ихтияр патал абурун арада гъуьжетар башламишна. А гъуьжет Мугъаммад Пайгъамбарди (салам ва салават хъуй адал) гъялна. Ада чилел шал экӀяна ва адан юкъвал Чулава къван эцигна. Адалай кулухъ ада гъар тайифадикай са касдиз шалун пад гъар теклифнай. Ахпа вирида санлай парчадал алай къван хкажна ва Мугъаммад Пайгъамбарди (салам ва салават хъуй адал) ам вичин чкадал эциг хъува.

«Кябе» лугъудай гаф араб чӀалаз таржума авурла «куб» лагъай чӀал я. Кябедиз вичин къваларал 15 метр алай, къвансерин плитайрикай эцигнавай кубдин кӀалуб ава. Йисан гъаф вахтунда Кябе чулава парча –

кисвадин кIаник чуьнуьхнава, амма гьаждин вахтунда ам ачухзава. Гьаж акьалтIар хьайидалай кьулухь парча алудзава, ам кIусар авуна кесиб мусурман гьукуматриз пайзава.

Кябедин мискIиндиз кьакьан ракIаррай гьахьиз жеда. Абури текбир ачухзава – йиса кьвед-пуд сефердалай гзаф тушиз. Алет тирвал Кябедин кьенез анжах Саудан Аравиядин пачагь, я туштIа адан векил, маса мусурман гьукуматрай тир дипломатиядин везифайрин кьилер, диндин кьуллугь чияр ахьайзава.

Кьванцин шIалшIам ва кьайи винел патакай хуш ни кьезва. Пак тир кьванцик кягун ва адаз теменар гун Мугьаммад Пайгьамбарди (салам ва салават хьуй адал) авурдалай кьулухь, сунна хьиз гьатнава.

МискIиндин гьаятда Исламдин генани са шумуд паклу шей ава. «Магьам Ибрагьим» кьван, Кябедин патав гва. Ада Ибрагьим пайгьамбарди (салам хьуй адал) авур эшигунрин кIвалахар кьалурзава.

Вич аваз хьунин вахтунда мискIин, са шумудни сеферда эшиг хьувуна, гьавилай, сифтегьан эшигунрикай амайди лап тIимил пай

я 1980-йисара мискIин реконструкция авунай, адахь кьибле-рагьакIидай патахьай кьве минарет галай корпус галкIур хьувуна. Гьа и корпусда алай вахтунда мискIиндиз гьахьдай кьилин ракIар ава – Фахд пачагьдин варар. А вахтунда адан майдандин кьадар 357 агьзур квадратдин метрдиз барабар тир. МискIиндиз 95 метр алай 9 минарет ава. 4 кьапу квачиз мискIиндиз гьахьдай 44 ракIар ава. Дараматда 500-далайни гзаф ступар ава ва 7 эскалатор кардик ква. Кьилин дараматра гьава кондиционерри михьзава.

2007-йисалай та 2012-йисалди Саудан Аравиядин пачагь Абдалла ибн Абдель Азиз Аль-Сауда мискIин шийиз тьукIур хьувуна. Нетижата кефер патахьай тир территория 400 агьзур квадратдин метрдиз артух хьана ва ана 1,12 миллион инсан гьакьзава. Генани кьве минарет ва Абдалла пачагьдин Кьапу эшигна, вири куьгьне ва шийи чкаяр кондиционерал аваданлу авуна. Вири тьукIурнавай чкада санлай 2,5 миллион инсандивай мярекатра иштиракиз жеда. ТьукIур хьувунин кIвалахриз 10,6 миллиард доллар

акьатна.

2012-йисалай аль-Гьарам мискIинда шийи кьайдайрал тьукIур хьувунин чехи кIвалахар башламишна. А кар авун патал мискIиндин патарив гвай 2350-дав агакьна гостиницайрин, офисрин ва маса дараматар чIурун герек жезвай. Генани 1900 кIвалин кьисмет гьа ихьтинди хьана. Адан чкадал абурун иесийриз чилин гьар са квадратдиз гьукумди 500 агьзур риал (саки 133 агьзур доллар) гана; мискIиндин патарив гвай дараматрин чилин хусувиликай инкар хьун патал, вири санлай инсанриз 100 миллиард доллар харжна. Адалай гьейри, шегьердин транспортдин система артимпунин жигьетдай герек серенжемар кьабулзава. МискIиндин патав гвай Жабаль-Умар тIвар алай районда 200 агьзур инсан гьакьдай отелрин комплекс эшигзава.

Гьар йисуз Меккадиз гьаждал, саки 3 миллиондиз агакьна зияратчяр физва. Шийиз тьукIур хьувунин проектрин кIвалахар акьалтIар хьайидалай кьулухь, адан режьем саки 10 миллиондиз агакьун мумкин я.

А. ЭМИРСУЛТАНОВ

Шагьбала ШАГЬБАЛAEВ

Сур дапIар хьиз агалнава,
Куьлег-гиле Худалин.
На кьве вилиш акьалнава,
Гьинва ви экв, багьади?
Дагь уьшЕдай саягьда ваз
Гьарайда за тIвар кьуна.
Амач сесни гьарайдай заз,
На заз чIулав кар кьуна.
Ваз ван жезмач, ни лална вун,
Гьа кьве рипе накьвади?!
АкI ятIа, ваз кIан хьанач зун,
Гьич садрани, багьади!

Тебиатди гузва вири муьфте
яз,
Жумартвилел адан кьимет
алай туш.
Ам кьатIунрин, чи камалдин
сегьне я,
Чаз кьилих – суй яд патарай
атай туш.
Тебиатди гузва вири

муьфте яз,
За дагьдивай кьаст кьачузва
сифте яз.

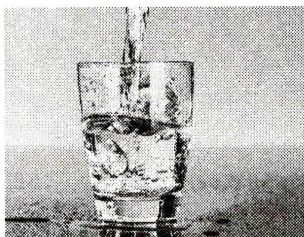
Кьисмет тахьай танишда заз
лагьана:
«Вун зи рикIел жеда, шаксуз,
датIана.
На уьмуьрдин бед харцикай
хвена зун,
Талба жедай виш мецикай
хвена зун.
Вун даим заз амукьда яз
вафалу,
Стхавилин лишандалди
камаллу.
Кьутармишна на зун
бахтсузвиликай,
Гьиниз катдай зун вун хьтин
гьульуькай?!..»
Лугьудай гаф амукьнач заз
инсандиз,
Заз «путевка» ашIурайдаз
духандиз.

Гарни шезва, гарни шезва
Чидач ам квел туштIа рази.
Гьуьгуьл вичин дарна шезва,
Кстах аял хьиз са гьвечи.
Чухвазва чил- накьварин гул
Элкьуьрзава ада цава.
Тараринни шабашдин пул-
Пешер кьилел гадарзава.
Шехьзава гар, шехьзава гар-
Тебиатдин руьгь я нахуш.
Ада дуьнья негьзава тIа
Ганач лугьуз, са кIалуб хуш?!
Жаваб це заз гарун хура
Этегар кьаз гьатнавай, руш.

Чаз малум я, чилин кIаник
газ ква,
(Низ герек я чIалахьарун мал
алем?!)
Заз чидайвал, амни липан яз
ква:
«Низ герек я тестикьарун
жегьеннем?»

ДУЪНЬЯДИН ХАБАРАР

Хъвадай ци интеллектдин дережа хкажзава

США-дин Калифорниядин университетдин алмирин дестеди ахтармишунар кыле тухвайла, кьейдна хьи, эгер инсанди гьар юкьуз ичи рикфелай са истикан яд хъвайитла (газ квачир), синагдик хъайибурун нефтiedi хъсандиз кваллахзава. Тестар тухвай вахтунда ада когнитивный ерийриз гужлу кьуват гузва, интеллект хкаж хьунизни еримлу таъсирзава.

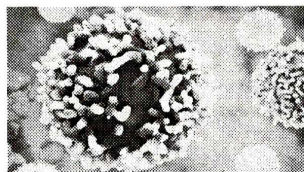
Цийи истребитель МИГ-35

Россиядин Минобороначин Яракьлу кьуватар цийи хьувунин хилени кваллахар давам жезва. “Алмаз-Антей” концерндин кьурулушдик квай «Факел» заводда МИГ-35 маркадин павун дяведин истребитель акьуднава. Ам синаг авурдалай кьулухь РФ-дин Яракьлу Кьуватрин жергейриз вахкуда. Адан гугьуналлаз чи авиаконструкторни алай аямдин дяведин самолетар-МИГ-29 М/М2, МИГ-29 К/Куб чешнейрин кваллахарни тамамарла. Абуру гзаф хилерин ва гзаф лишанрин самолетар жеда, кьейдзава “Известия” газетдин таза малуматра. Цийи истребитель МИГ-25 синаг авунин вахт февралдин эвелра пландик кутунва.

Рак рекъизвай нано кIусар-«анарар»

Россиядин ва Финляндиядин биолгри ва химикри химиотерапиядин куьмекдалди анардик квай токсичный затIар рак азарди арадал гъанвай дакIур чкайриз язава. Адан таъсирдик кваз, цийиз еримшдай ракдин клеткаяр рекъизва. Идакай РАН-дин биофизикадин теоретикадин

ахтармишунар кыле тухузвай институтдин пешекар Андрей Кудрявцева хабар гана.

Кофеди инсандин уьмуьр яргьи ийизва

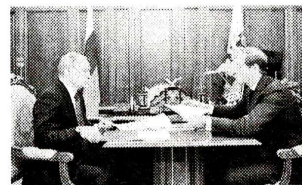
США-дин Стэнфорддин университетдин алмири кофеин квай кьвадай затIари инсандин уьмуьр яргьи ийизвайдакай лугъузва. Американви алмирин гафаралди, ада рикфинни дамаррин азардик начагъбурун гьал

хъсанарзава. Мукьвал вахтара пешекарри гегьенш ахтармишунар кыле тухудайвал я. Аник чай, кофеин квай газировкаярни акатзава. Иви тухузвай дамарар абурув ацIайла, дамарар векьи ва четин гьалдай регьятдиз экъечIдайбур жезва. Дамарриз чIуру патахъай таъсирзавай затIарин кьадар тIимил ва кьери жезва. Идаз

тешпигь кьуват, мадни алмирин, шоколаддихъни авайди кьейдзава.

Промышленностдин хилер вилик тухуниз

Минпромторгдин Кьил Денис Мантурова кьейдзавайвал, РФ-дин Гьукуматди 2017-йисуз 107,5 миллиард манатдин пулдин такьатар чара ийида. Адакай автопромдиз 60 миллиард манат, кьилдин регионриз «Тади куьмекдин» машинаар ва школьникар тухун патал автобусар, кьачун патал 13,7 миллиард манат серфда. Рекьер эцигдай техника кьачунизни 2,5 миллиард манат чара ийида.

Центробанкунин пуларал Крымдин мискIин пайда жеда

Россиядин Центробанкунин пуларал, Крымдин Евпатория шегьерда авай жумья-мискIиндин шикил жеда. 3 манат кьимет кьалурнавай гимидин пулар мискIинди безетмишда. Адан тираж 25 агъзур жеда. Гимидин пул 925 пробадин сплавдал газурнава. Адак 31,1 грамм михъи гимидиш ква.

Интернетдай гъазурайди:
Вадим АГЪАМУРАДОВ

ИНФОРМАЦИЯ

Межмуниципальный Отдел МВД России «Ахтынский» осуществляет прием заявлений, обращений и сообщений о преступлениях, об административных правонарушениях, о происшествиях вне зависимости от места и времени совершения преступления и формы представления. Служебные телефоны :

Начальник Межмуниципального отдела МВД России «Ахтынский»: код (8-87-22) тел. 98-44-26 Дежурная часть:

код (8-87-22) тел. 98-44-27; факс: 98-44-28 код (8-87-263) тел. 23-0-29

Межмуниципальный Отдел МВД России «Ахтынский» предоставляет государственные услуги по направлениям деятельности:

1. По линии информационно-справочной работы;
 - выдача справок о наличии (отсутствии) судимости и (или) факта уголовного преследования либо о прекращении уголовного преследования;
 - по проведению добровольной государственной дактилоскопической регистрации.

2. По оказанию государственных услуг по вопросам миграции.

Начальник Межмуниципального отдела МВД России «Ахтынский»: код (8-87-22) тел. 98-44-26 Дежурная часть:

код (8-87-22) тел. 98-44-27; факс: 98-44-28 код (8-87-263) тел. 23-0-29

И.о. начальника МО МВД России «Ахтынский»: М.Н.Ахмедов

К сведению граждан!

В целях обеспечения трудовой занятости лиц, добровольно отказавшихся от участия в террористической деятельности, а также лиц отбывших наказание за террористическую и экстремистскую деятельность

ГКУ «ЦЗН МО «Докузпаринский район» доводит до сведения граждан, информацию о возможности трудоустройства, профессионального обучения и получения дополнительного профессионального образования в целях дальнейшего трудоустройства населения, в том числе лиц, добровольно отказавшихся от участия в террористической деятельности, и лиц отбывших

наказание за террористическую и экстремистскую деятельность, а также предоставление профориентационных услуг, оказание психологической поддержки с целью снижения психологических проблем и привлечение граждан, обращающихся в органы государственной службы центра занятости населения Республики Дагестан, к общественным и временным работам.

Всех заинтересовавшихся просим обращаться в ГКУ РД ЦЗН в МО «Докузпаринский район».

**Директор
ГКУ РД ЦЗН в МО
«Докузпаринский район»:
Шихмуратов Р.Н.**

Миграгърин школадин муаллимрин коллективдин патай
Микаилов Микаилаз играми стха ва Абдуллаев Фазираз яран стха
МИКАИЛОВ БОРИС ШАХБАЛАЕВИЧ
вахтсуздаказ кечмиш хьунихъ галаз алакьалу яз, башсагьлугьвал гузва.

«ГОЛОС ЭРЕНЛАРА»

2001-йисан
ноябрдилай акъатзава

Тешкилайди:
Докузпара райондин
администрация,
Дагъустан Республика

Учредитель:
Администрация Докузпаринского
района, Республика Дагестан

Къилин редактор:
Э.А.ГЪАЖИБЕКОВ

Жавабдар секретарь:
А.Э. ЭМИРСУЛТАНОВ

Хусеи корреспондентар:
Ш.О. ШАГЪБАЛАЕВ
К.Н.ФЕРЗАЛИЕВ
В.С.АГЪАМУРАДОВ
З.Э. МЕДЖИДОВА

Верстка авурди:
А.Э. ЭМИРСУЛТАНОВ

Чандиз вахкай вахт: 14:00

Чапзавай вахт: - 17:00

Тираж 1200

Редакциядинни макъалайрин авторрин фикирар сад тахъун мумкин я. Макъалайрин делилрин дувъзилин патакъай жаваб авторри чни гуда. Макъалайриз рецензия гузвач ва абур элкьвена вахкузвач. Мадни, чпин макъалайра дегизишер тунал, къилер дегизирунал рази тушир мухбирривай чна абур редакциядиз ракъур тавун талабзава.

Газета зарегистрирована Управлением Федеральной службы по надзору в сфере связи, информационных технологий и массовых коммуникаций по Республике Дагестан

Регистрационный номер ПИ №ТУ5 - 00256
от 14 июня 2013 г.

Редакциядин, издательстводин ва типографиядин адрес:

368750, Докузпара район, Усугъчай хуьр,
тел.8 (8269) 22-345
e-mail: erenlar2001@mail.ru